

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

**nr. 73.288 van 27 april 1998  
in de zaak A. 49.205/IX-1012.**

In zake : Jenny DE WITTE,  
die woonplaats kiest bij  
Advocaat A. COLPAERT,  
kantoor houdende te GENT,  
Coupure 5

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door :  
1. de Minister van Justitie,  
2. de Commissie voor hulp aan slachtoffers  
van opzettelijke gewelddaden.

-----  
**D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,**

Gezien het verzoekschrift dat op 23 november 1992 namens Jenny DE WITTE werd ingediend door haar raadsman A. COLPAERT, advocaat te Gent, om de vernietiging te vorderen van de beslissing van 17 september 1992 van de Eerste Kamer van de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, waarbij haar verzoek tot toekenning van een voorschot van 200.000 frank en van een hulp van 2 miljoen frank onontvankelijk wordt verklaard;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op de beschikking van 12 juni 1996 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 3 maart 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 30 maart 1998;

Gehoord het verslag van Staatsraad A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat I. TRAEST die, loco Advocaat A. COLPAERT verschijnt voor verzoekster, en van Advocaat Ph. DECLERCQ, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

#### 1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Julien CLOET, echtgenoot van verzoekster, en Sabine CLOET, één van verzoeksters kinderen, worden op 14 januari 1988 vermoord door Harry JOOS. De dader pleegt na de feiten zelfmoord.

1.2. Bij beschikking van 18 januari 1989 stelt de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent vast dat de strafvordering door de dood van de verdachte vervallen is.

1.3. Op 29 april 1991 vraagt verzoekster de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden om toekenning van een voorschot van 200.000 frank en van een hulp van 2.000.000 frank voor de schade door haar geleden ten gevolge van het overlijden van haar echtgenoot en dochter.

Door de Minister van Justitie wordt besloten tot de niet-ontvankelijkheid wegens laattijdigheid.

Verzoekster stelt van haar kant dat de verjaringstermijn slechts kon lopen vanaf het ogenblik dat zij kennis kreeg van de oorzaak die de verjaring deed ingaan. Ze wijst erop dat zij eerst op 27 juni 1991 door de Procureur des Konings te Gent in kennis werd gesteld van de beslissing van de raadkamer. Waar de raadkamer geen uitspraak deed over de feiten, zou haar beslissing de termijn van artikel 34, § 3, van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen niet doen ingaan.

1.4. De aanvraag van verzoekster wordt op 27 augustus 1992 in openbare zitting behandeld.

Op 17 september 1992 neemt de Eerste Kamer van de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden de thans aangevochten beslissing waarbij het verzoek onontvankelijk wordt verklaard.

Deze beslissing steunt op volgende redenvoering :

"Luidens de bepalingen van artikel 34, § 3 van de wet van 1 augustus 1985 dient het verzoek tot hulp bij de Commissie op straffe van verval ingediend te worden binnen een jaar te rekenen, naar gelang het geval, ofwel vanaf de dag waarop bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing uitspraak is gedaan over de strafvordering, ofwel vanaf de beslissing van het onderzoeksgerecht.

Uit de stukken blijkt dat de Raadkamer van de Rechtbank van eerste aanleg te Gent bij beschikking van 18 januari 1989 vastgesteld heeft dat de strafvordering ten laste van Harry JOOS vervallen was door diens dood.

Nu het inleidend verzoekschrift slechts op 29 april 1991 op het secretariaat van de Commissie

werd neergelegd, is die neerlegging duidelijk laat-tijdig gebeurd en is het verzoek niet ontvankelijk. De wet heeft uitdrukkelijk gesteld dat de termijn van een jaar bepaald is op straffe van 'verval'.

De verzoekster stelt ten onrechte dat geen uitspraak werd gedaan over de feiten. De rechtsleer, waarnaar zij verwijst, vindt haar oorsprong in de parlementaire werkzaamheden. De wetgever heeft het nodig geoordeeld dat, vooraleer een beroep op de Commissie wordt gedaan, een onderzoeks- of een vonnisgerecht uitspraak heeft gedaan over de 'echtheid van de feiten' (Parl.St., Senaat, Verslag Commissie 873 (1984-1985 N.2/1° blz (10)), ongeacht of er al dan niet tot vervolging en veroordeling kon overgegaan worden.

In het onderhavig geval heeft de Raadkamer niet geoordeeld dat er geen strafbare feiten gepleegd werden en dat de onderzoeksrechter om die reden diende ontlast te worden.

Uit de bewoordingen van de vordering van de Procureur des Konings te Gent en van de daaropvolgende beschikking van de Raadkamer blijkt integendeel duidelijk dat de echtheid van de feiten werd aanvaard doch dat vastgesteld werd dat 'x', verdacht van moord op CLOET Julien en CLOET Sabine, geïdentificeerd werd als Harry JOOS voornoemd maar dat de strafvordering ten laste van die persoon vervallen was door zijn dood.

Dat de verzoekster, geen partij was in het strafgeding, is ter zake zonder belang. Zij geeft toe dat zij wist dat de dader na de feiten zelfmoord pleegde. Zij kon dus weten dat het strafonderzoek in die omstandigheden vrij vlug kon beëindigd worden. Indien zij meende zich geen burgerlijke partij meer te moeten of te kunnen stellen, dan belette haar niets tijdig inlichtingen in te winnen op het parket. Uit de stukken blijkt integendeel dat zij, eerst na de neerlegging van het verzoekschrift en na ontvangst van de opmerkingen van de secretaris van deze Commissie, de nodige informatie over het verloop van de strafrechtspleging heeft ingewonnen. De verzoekster kan zich, in die omstandigheden, niet op overmacht beroepen";

## 2. Over de aanduiding van de verwerende partij.

Overwegende dat een administratief rechtscollege geen verwerende partij kan zijn in een geding waarbij één van haar beslissingen wordt aangevochten; dat de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden dienvolgens buiten de zaak dient te worden gesteld;

### 3. Over de gegrondheid van het beroep.

3.1.1. Overwegende dat verzoekster als eerste middel aanvoert dat de bestreden beslissing is genomen met schending van artikel 34, § 3, van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, doordat als uitgangspunt voor de termijn van één jaar, waarbinnen het verzoek om hulp moet worden ingediend, de beschikking van 18 januari 1989 van de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent wordt genomen, terwijl de raadkamer niets anders heeft vastgesteld dan dat door de dood de strafvordering vervallen is en er van een uitspraak over de feiten -a fortiori over de echtheid van de feiten- geen sprake is;

3.1.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat zowel uit de vordering van de Procureur des Konings als uit de beschikking van de raadkamer blijkt dat de echtheid van de feiten wordt aanvaard, dat artikel 34, § 2, van de voormelde wet duidelijk bepaalt dat de hulp kan worden toegekend, ook al kan de dader van de opzettelijke gewelddaden niet worden vervolgd of veroordeeld, namelijk omdat hij onbekend is gebleven;

3.1.3. Overwegende dat verzoekster repliceert dat uit de beschikking van de raadkamer geenszins blijkt dat over de echtheid van de feiten uitspraak werd gedaan, dat de wet dient geïnterpreteerd als houdende een dubbele voorwaarde, met name : (1) een beschikking van het onderzoeksgerecht en (2) een uitspraak over de echtheid van de feiten;

3.1.4. Overwegende dat artikel 34 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen bepaalt :

"§ 1. (...).

§ 2. De hulp kan worden toegekend ook al kan de dader van de opzettelijke gewelddaad niet worden

vervolgd of veroordeeld, namelijk omdat hij onbekend is gebleven.

De hulp kan eveneens toegekend worden zelfs indien met betrekking tot het door de verzoeker geleden nadeel geen rechterlijke beslissing is genomen waarbij uitspraak is gedaan over de burgerlijke belangen. In dit geval waardeert de commissie zelf het nadeel dat in aanmerking kan komen voor het toekennen van de hulp; deze waardering bindt de hoven en rechtbanken niet.

Het verzoekschrift kan slechts worden ingediend nadat door een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing uitspraak is gedaan over de strafvordering of, indien de dader niet kan worden vervolgd of veroordeeld na de beslissing van het onderzoeksgerecht.

Het mag eveneens worden ingediend indien de dader onbekend blijft nadat een termijn van twee jaar is verlopen na de datum van de burgerlijke partijstelling.

§ 3. Het verzoek tot hulp moet of straffe van verval worden ingediend binnen een jaar te rekenen, naargelang het geval, ofwel van de dag waarop bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing uitspraak is gedaan over de strafvordering, ofwel vanaf de beslissing van het onderzoeksgerecht.

(...)"

dat uit de samenlezing van § 2, derde lid, en § 3 volgt dat het verzoek tot hulp ten vroegste kan worden ingeleid na de beslissing van het vonnis- of onderzoeksgerecht over de strafvordering en ten laatste één jaar later moet zijn ingediend; dat deze voorwaarde door de minister in de Senaatscommissie voor Justitie als volgt werd toegelicht :

"De schadeloosstelling door de Staat van het slachtoffer van een geweldd misdrijf is dus wel degelijk subsidiair, in die zin dat de Staat zich niet in de plaats stelt van de dader en van de andere personen die eventueel de lichamelijke letsels moeten vergoeden, maar dat wil niet zeggen dat zij afhankelijk is van een voorafgaande beslissing die uitspraak doet over de burgerlijke belangen, waarbij alleen het bewijs van de onmogelijkheid van tenuitvoerlegging de mogelijkheid zou openen om zich tot de commissie te wenden voor de schadeloosstelling van de slachtoffers van geweldd misdrijven.

Daartegenover staat dat het verzoekschrift slechts kan worden ingediend, nadat door een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing uitspraak is gedaan over de strafvordering of, indien de dader van het geweldd misdrijf slechts kan worden vervolgd of

veroordeeld, nadat een beslissing is gewezen door het onderzoeksgerecht waarbij men zich burgerlijke partij heeft gesteld, als bepaald in artikel 31, § 1, 3. Het is inderdaad nodig dat een gerecht, een onderzoeksgerecht of een vonnisgerecht, vooraf een uitspraak heeft gedaan over de echtheid van de feiten die door de verzoeker worden aangeklaagd.

Deze beslissing is dan een terminus a quo : op straffe van verval moet de verzoeker zijn verzoekschrift indienen binnen een jaar (artikel 34, § 3) (Parl. St. Senaat, 1984-1985, 873 2-1°, p 10)";

dat uit deze toelichting ten onrechte wordt afgeleid dat het vonnis- of onderzoeksgerecht zich steeds vooraf over de echtheid van de feiten moet hebben uitgesproken; dat door zijn uitlating in de Senaatscommissie de minister geen bijkomende eis heeft willen opleggen, doch enkel heeft willen verduidelijken waarom het bezit van een beslissing van het strafgerecht als voorafgaande voorwaarde werd gesteld; dat men zodoende voor de commissie voor zoveel als mogelijk betwistingen in verband met de realiteit van de feiten wou vermijden; dat indien het de bedoeling ware geweest als bijkomende voorwaarde te stellen dat er reeds over de echtheid van de feiten uitspraak was gedaan, deze eis niet terloops tijdens de parlementaire bespreking ter sprake had moeten zijn gebracht, maar in de wettekst zelf had moeten zijn opgenomen, hetgeen niet is geschied; dat de wet uitdrukkelijk stelt dat "de hulp kan worden toegekend ook al kan de dader niet worden vervolgd of veroordeeld" (artikel 34, § 2, eerste lid); dat eisen dat vooraf over de echtheid van de feiten uitspraak moet zijn gedaan, deze bepaling grotendeels uitholt, aangezien een degelijke uitspraak in die gevallen veelal ontbreekt, bijvoorbeeld wanneer de dader -zoals in het voorliggende geval- overleden is; dat luidens artikel 34, § 3, van de wet van 1 augustus 1985 "het verzoek tot hulp op straffe van verval moet worden ingediend binnen een jaar te rekenen (...), vanaf de beslissing van het onderzoeksgerecht"; dat de raadkamer op 18 januari 1989 verklaard heeft dat de strafvordering, wat de moord op Julien en Sabine CLOET betreft, door de dood van de verdachte was

vervallen; dat het deze beschikking is die het vertrekpunt van de vervaltermijn van één jaar vormde, ook al werd erin over de echtheid van de feiten geen uitspraak gedaan; dat de considerans waarin de commissie stelt dat het onderzoeksgerecht zich wel degelijk over de echtheid van de aangeklaagde feiten heeft uitgesproken volkomen overbodig is; dat een vergissing in een overbodig motief de wettigheid van een beslissing niet kan aantasten; dat het eerste middel niet gegrond is;

3.2.1. Overwegende dat verzoekster als tweede middel laat gelden dat de bestreden beslissing de motiveringsplicht miskent doordat niet werd geantwoord op de argumentatie, die in subsidiaire orde werd aangebracht, met name dat de verjaringstermijn slechts kan beginnen lopen wanneer degene tegen wie hij loopt kennis krijgt van de oorzaak ervan, wat in casu slechts is gebeurd op 27 juni 1991;

3.2.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat uit de bewoordingen van artikel 34, § 3, van de voormelde wet duidelijk blijkt dat het gaat om een termijn van één jaar vanaf de dag van de beslissing van het onderzoeksgerecht en niet vanaf de kennisgeving of kennisneming van de beslissing; dat de commissie wel degelijk heeft geantwoord op het argument van verzoekster, daar waar zij beslist heeft dat niets betrokkene belette tijdig inlichtingen over de stand van het onderzoek bij het openbaar ministerie in te winnen; dat de commissie erkent dat verzoekster wel degelijk de mogelijkheid heeft gehad om kennis te nemen van de oorzaak van de verjaringstermijn;

3.2.3. Overwegende dat artikel 34, § 3, duidelijk is : de termijn van één jaar begint te lopen vanaf de beslissing van het onderzoeksgerecht en niet vanaf de dag waarop het slachtoffer van deze beslissing kennis krijgt; dat de door verzoekster in verband met de

aanvangsdatum van de vervaltermijn in de conclusie ontwikkelde argumentatie iedere grondslag miste, zodat de commissie niet gehouden was erop te antwoorden; dat het tweede middel niet gegrond is;

3.3.1. Overwegende dat verzoekster in een derde middel aanvoert dat het gelijkheidsbeginsel is geschonden; dat zij ter zake stelt hetgeen volgt :

"Uit de overwegingen waarop de bestreden beslissing is gesteund, blijkt dat de Commissie het feit dat verzoekster niet de mogelijkheid heeft gehad zich burgerlijke partij te stellen voor de Raadkamer, niet aanvaardt als een geval van overmacht in haren hoofde. Daaruit volgt dus dat als zij zich wel burgerlijke partij zou gesteld hebben de kwestieuze beslissing in casu niet zou zijn getroffen.

Op deze manier voegt de bestreden beslissing aan de wettelijke voorwaarden voor het verkrijgen van hulp van de staat een voorwaarde toe die de wet niet inhoudt. Door aldus immers impliciet te oordelen dat verzoekster door zich geen burgerlijke partij te hebben gesteld, het voordeel niet kan verkrijgen van de hulp van de staat, schendt de bestreden beslissing het gelijkheidsbeginsel, gezien verzoekster zo wordt gediscrimineerd ten opzichte van degenen die wel de kans kregen om zich burgerlijke partij te stellen voor de Raadkamer";

3.3.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat het helemaal niet de bedoeling was een voorwaarde toe te voegen aan de wettelijke voorwaarden voor het verkrijgen van hulp van de Staat, dat de commissie niet impliciet heeft geoordeeld dat verzoekster, door zich geen burgerlijke partij te stellen, geen beroep kon doen op hulp van de Staat, dat de commissie zelfs uitdrukkelijk stelt dat het feit dat verzoekster geen partij was in het strafgeding ter zake van geen belang is, dat deze redengeving er enkel toe strekte aan te tonen dat, zelfs al meende verzoekster zich geen burgerlijke partij meer te moeten of kunnen stellen, niets haar belette tijdig inlichtingen in te winnen;

3.3.3. Overwegende dat het middel op een verkeerde lezing van de aangevochten beslissing berust; dat, in tegenstelling tot wat verzoekster betoogt de bestreden beslissing, wat de afwezigheid van overmacht betreft, niet steunt op het feit dat betrokkene zich geen burgerlijke partij heeft gesteld, doch wel op het feit dat werd nagelaten de nodige inlichtingen over het verloop van de strafprocedure in te winnen; dat, zelfs indien verzoekster meende zich geen burgerlijke partij meer te moeten of te kunnen stellen, haar niets belette -naar het oordeel van de commissie- tijdig inlichtingen over de strafrechtspleging op het parket in te winnen; dat het derde middel grondslag mist in de bestreden beslissing,

#### **B E S L U I T :**

##### **Artikel 1.**

De Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden wordt buiten de zaak gesteld.

##### **Artikel 2.**

Het beroep wordt verworpen.

##### **Artikel 3.**

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van verzoekster.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zeventwintig april 1900 achtennegentig, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH. G. BAETEMAN,

eerste voorzitter van  
de Raad van State,

A. BEIRLAEN,  
J. SMETS,  
Mevr. S. DOMS,

staatsraad,  
staatsraad,  
griffier.

**De griffier,**

**De voorzitter,**

**S. DOMS.**

**G. BAETEMAN.**